

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

CXXXVII. Commutatio inter Ecclesiam Carcassonensem & monasterium
Montisolivi in dioecesi Carcassonensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

moriatur, & secundum Iob sententiam nec infans unius diei immunis esse potest à peccato, & quia reportabit unusquisque ante tribunal Christi propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum, dispo[n]o distribuere omnes facultates meas tam mobiles quam immobiles in usus Ecclesiarum & Ecclesie ministrorum & in cibos pauperum, ut misericors & miserator dominus, sanctorum suorum meritis interuenientibus, & pauperum precibus exoratus, immanitatem facinorum meorum minuere dignetur. Quamobrem obsecro vos fideles & amicos meos Rotbertum Vicecomitem, Dalmatium, Bertrannum, Euforgium, Arimandum, Arlebaldu[m] Præpositum, Cunabertum Decanum, ut frater elemosinarum mei; sicut estis fidelissimi amici, ita frater mearum rerum distributores. Dono enim vobis potestatem erogandi omnes meas res tam mobiles quam immobiles in annona, in vino, in auro & argento, in bestis, in vestimentis, in alodio, & in cuncta suppellectile mea, in usus Ecclesiarum, in sacerdotum & ministrorum Ecclesiarum, in cibos pauperum & peregrinorum quæcunque inuenire poteritis. Habebitis etiam potestatem incartandi alodes meos quibus iussero, & seruos ingenuos faciendi de quibus mandaueo, * hocnallandi omnes debitores meos, & requirendi debita mea, & indulgendi quibus dignum videritis, & pacificandi reclamatores meos sicut dignum perpexeritis. Precor etiam vos & propter Deum & misericordiam quam à Deo consecuti estis ut de his rebus quas vobis per fideicommissum committo non aliud faciatis, si mors mihi euenierit, nisi quod Deo placitum fuerit, & in præsentis pagina scriptum videritis. Videlicet sancto Iuliano in primis in Causiliaco omne alodium, quantum ibi visus sum habere vel possidere, cum mansis, campis, pratis, vineis. Et cedo similiter curtem meam quæ dicitur Braciacus, cum Ecclesia quæ est fundata in honore sancti Petri, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus & mancipiis ibidem consistentibus. Et in comitatu Talamitense villam quæ nuncupatur Anglars, cum Ecclesia in honore sancti Petri constructa, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus; excepto hoc quod dimitto Bertanno filio Euralij. Et in comitatu Gabalitano curtem meam quæ vocatur Rocolas, cum Ecclesia in honore sancti Iohannis constructa, cum omnibus appendiciis ad eandem curtem pertinentibus. Hæc omnia præscripta cedo Deo sanctoque Iuliano in communi victu seruientium ejus. Et hoc ea ratione ut si ab hodierna die infra quinque annos sine legitimo filio mortuus fuero, prædictas res cum omni integritate accipiant. Si autem infra ipsum terminum legitimum filium habens obiero, sanctus Iulianus Braciacum cum omni integritate & cum suis appendiciis accipiat; cetera omnia filio meo revertantur. Si autem in hoc præsentis anno obiero, dimitto Roberto Vicecomiti willem Maderiacum & Crudilonem & quicquid in Ambronno habere videor, excepta Gigniacum Ecclesia. Austorgio casum meam in Severiacum & vineam unam & quantum in Vinecia habere videor. Bertranno dimitto Sexterrias villa & sancto Gallo & Adjudore & alla Cassania, & in Mercorio mansum unum. Arimanno fratri

* obmal-
landi

Rotberto dimitto omnia quæque in Bordellas habere videor; & donet pro me sancto Austernio ad Veiodore centum solidos. Et si in præsentis anno obiero, dimitto inter Rotbertum & Dalmacium Vicecomitem alodem meum in Valdunense cum omni integritate. Et dent pro me solidos dua milia. Ipsos dispartiantur fideliter, sicut coram Deo rationem redditori sunt, per sedes episcopales in Aquitania & per monasteria & Canonicos. Dent etiam Bernardo filio Adalgerio in aice Brivatense pro ipsa redemptione de Valdunense x. mas. de illorum alode. Simili modo si in præsentis anno abiero, dimitto sanctæ Mariæ Aniciacense omnem alodem meum quem habere videor in Calmesclariis, cum ipsa Ecclesia in honore sancti Abundi constructam. Habebitis etiam potestatem incartandi alodes meos, sicut supra insertum est, de his omnibus & quodcunque inuenire poteritis meis. Ex rebus meis tam mobilibus quam immobilibus, si mihi mors euenierit in præsentis anno, exulem me reddo & peregrinum & coram Deo in potestate vestra committo, ut distribuat ea fideliter pro me & pro vobis & pro omnibus parentibus & amicis & fidelibus meis & vestris & pro omnibus simul Christianis vivis & defunctis, & ita inde faciatis ut in die novissimo illam desiderabilem vocem audire mereamini: *Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuis fidelis, supra multa te constituam; intra in gaudium domini tui.* Et ut hoc fideicommissum verius credatur, manu propria subter illud firmavi & nobilissimis fidelibus meis firmare decrevi. S. Acredi Deo auxiliante Comiti sive Duci Aquitanorum, qui hoc fideicommissum scribere vel adfirmare rogavit. S. Leotaldi. S. Galterio. S. Guandiberto. S. Rodino. S. Radulfo. Datum fidei istum commissum v. Idus Octobr. anno v. quod Franci de inhonestaverunt Regem suum Carolum & contra legem elegerunt Radulfum sibi in Regem. Placuit denique mihi ut si absque legitimis pueris mortuus fuero, omnes servi mei ingenui permaneant, exceptis illis quos Deo creatori omnium reddo & quos sancto Iuliano condono.

CXXXVII.

Commutatio inter Ecclesiam Carcassonensem & monasterium Montisfolvi in diocesi Carcassonensi.

IN nomine Domini, Ego Gimera Episcopus & An. 929. Ex archivo monasterij Montisfolvi. Omnis congregatio sancti Nazarii sedis Carcassonæ tibi Erifonso Abbati & cunctæ congregationi sancti Iohannis monasterij Castri Mallastri, procambiamus vobis Ecclesias nostras quæ sunt in comitatu Carcassense, suburbio Aufonense, Ecclesiam sancti Romani quæ est in villa Vvitzianis cum suis decimis sine aliquo censu, & Ecclesiam sancti Saturnini quæ est in Monteconiculo cum suis decimis sine aliquo censu, propter alodem vestrum qui est in comitatu Carcassense in villa quæ dicitur Orenciano, qui vobis venit tam de donatione quam ex comparatione, ut ab hodierno die inantea habeatis potestatem de ipsis Ecclesiis cum illorum decimis sine aliquo censu

vos & successores vestri, ut quicquid exinde agere, facere, vel iudicare volueritis, in Dei nomine habeatis potestatem cum omni voce oppositionis nostræ. Sanè, quod firmiter credimus esse venturum, quod si ego Guimera Episcopus aut mea congregatio aut aliquis successorum nostrorum, qui contra hanc procambiationem venerit ad irumpendum &c. componat vobis tantum & aliud tantum quantum ipsæ res valere poterint, & hoc quod repetit non valeat vendicare, sed inantea ista procambiatione firma & stabilis permaneat omni tempore. Facta carta procambiationis Idibus Iunii anno vigesimo octavo regnante Karolo Rege post obitum Odonis Regis. Guimera humilis Episcopus. Amen.

CXXXVIII.

Littere Vvadaldis Episcopi Helenensis.

IN nomine Domini. Ego Vvadaldis gratia Dei sedis Helenensis Episcopus, & Gauzbertus Comes, nos simul in unum donatores sumus ad domum sanctæ Eulaliæ virginis & martyra Christi matrem omnium Ecclesiarum Russulionensium sive Confluentium &c. propter amorem Dei, & propter remedium animas nostras, vel propter remedium animæ de Suniario Comite & uxori Ermengardis, & Bencone Comite, & Almerado Episcopo quondam, & propter remedium animæ de Franchone Vicecomite, & uxori suæ Eirfinde, & Oddone Vicecomite, ut famuli pro animas nostras vel illorum animas orationes Deo fundere dignemini &c. Facta scriptura donationis sub die 1111. Idus Aprilis anno 11. quod obiit Karolus filius Ludovici Regis, Christo regnante, & Regem expectante.

Hæc numerandi ratio, tamenetsi insolens videatur, tamen non est, & invenitur in multis veteribus monumentis, non solum post mortem Karoli Simplicis, sed etiam multo antea. Extant enim in monasterio Balnolensi in diocesi Gerundensi litteræ Servi Dei Gerundensis Episcopi datæ anno DCCCXXXIX. in quarum calce ista adduntur: *Facta hæc carta confirmationis Kalendas Martias anno 11. quo mortuus est Karolus Imperator, regnante Domino nostro Iesu Christo, nobis autem expectante Rege ab ipso largiore.* Er in chartulario monasterij Arulensis legitur vetus instrumentum cui hæc nota adjuncta est: *Facta carta venditionis xi. Kalendas Iulias anno 11. quod obiit Karolomanus Rex, Christum regnantem, Regem expectantem.* Idem mos notandi annos observatus quoque est post mortem Radulphi Regis, ut docet idem chartularium Arulense, in quo ista leguntur: *Facta ista scriptura venditionis xv. Idus Decembris anno 11. quod obiit Radulfus Rex, Christo regnante, Regem expectante.* In chartulario Ecclesiæ Tutelensis reperitur chartæ duæ quas constat esse datas post obitum Radulphi Regis, in quarum una hæc leguntur: *Facta venditio ista in mense Iulio, sede Francigena sperante Regem, in alia verò sic: Facta est cessio ista in mense Iulio, Domino regnante, Regem sperante.* Sed quamquam ista vera sint, fatendum tamen est eam scribendi rationem fuisse frequentiore post obitum Karoli Simplicis. Lubet autem hæc exempla describere quæ in veteribus libris deprehensa à me sunt. In tomo secundo feudorum, ut vocant, archivi regij Barcinonensis fol. 204. extant acta venditionis quam Bonus quidam Suniario Comiti fecit de quibusdam rebus suis in comitatu Mentæz sive Minoritzæ, in quibus hæc nota adscripta est: *Anno 11. postquam obiit Carolus Rex, Christo regnante, Regem sperante.* Item aliud instrumentum quod ibidem legitur: *Anno 111. quo Carlus Rex obiit,*

Christo regnante, Regem sperante. In chartulario Ecclesiæ Vrgellensis fol. 127. descriptum est donum quoddam à Sunifredo Comite, ut reor, Barcinonensi & uxore eius Adalæze factum xi. Kal. Aug. anno vi. quod obiit Karolus Rex filius Ludovici, Christo regnante, Regem expectante. Sequuntur excerpta ex chartulario Ecclesiæ Helenensis.

Lib. 1. cap. 49. Facta scriptura venditionis vii. Idus Aprilij, anno primo quod obiit Carulo Rege filio Ludoyci, Christo regnante, Regem expectante.

Lib. 3. cap. 67. Facta scriptura venditionis sub die Idus Marci, anno 1 quod obiit Charlus Rex filius Ludovici Regis, Christo regnante, & Regem expectante.

Lib. 4. cap. 69. Facta scriptura venditionis vii. Idus Maij, anno primo quod obiit Karolus Rex filio Ludovici, Christo regnante, & Regem expectante.

Lib. 5. cap. 13. Facta scriptura venditionis sub die 111. Idus Decembris, anno primo quod obiit Karolus Rex filius Ludovici Regis, Christo regnante, & Regem expectante.

Eod. lib. cap. 45. Facta ista scriptura venditionis sub die pridie Idus Maij, anno secundo quod obiit Karolus Rex filius Ludoyci, Christo regnante, Regem expectante.

Eod. lib. cap. 55. Facta scriptura venditionis sub die xiiii. Kal. Novemb. anno 1. quod obiit Radulfus Rex, Christo regnante, & Regem expectante.

Eod. lib. cap. 73. Facta scriptura venditionis sub die xii. Kal. Novembris, anno 1. quod obiit Radulfus Rex, Christo regnante, & Regem expectante.

Eod. lib. cap. 87. Facta scriptura venditionis sub die 111. Nonas Marcij, anno 1. quod obiit Karolus Rex filius Ludoyci Regis, Christo regnante, & Regem expectante.

Eod. lib. cap. 88. Facta scriptura venditionis sub die 111. Idus Marcij, anno 1. quod obiit Karolus Rex filius Ludoyci Regis, Christo regnante, Regem expectantem.

Lib. 6. cap. 42. Facta scriptura venditionis sub die vii. Kal. Februaris, anno Christo regnantem, Regem expectantem. *Data est hæc charta tempore Vvadaldis Episcopi Helenensis.*

Eod. lib. cap. 65. Facta scriptura commutationis viii. Kal. Marci, anno 1. quod obiit Karolus Rex filius Ludovici Regis, Christo regnante, & Regem expectante.

Lib. 7. cap. 14. Facta scriptura venditionis sub die xii. Kal. Marcij, anno primo quod obiit Rex filius Ludovici Regis Karolus, Christo regnante, Regem expectante.

Eod. lib. cap. 72. Facta scriptura venditionis 1111. Kal. Februarij, anno 111. quod obiit Carlus Rex, Christo regnante, Regem expectante.

Similes notas deprehendi in chartulario Ecclesiæ Vabrensis, tum etiam in chartulario sancti Sarumini Tolosaniensis, & in chartulario monasterij Conchenfis apud Ruthenos. Ceterum affirmare non possum ad que tempora referendæ illæ sint.

Chartularium Ecclesiæ Vabrensis. Facta cessio ista in mense Madio, sub die duodecimo Kalendas Iunii, Domino regnante, & Regem sperantem.

Chartularium S. Sarumini fol. 74. Facta carta venditio ista in mense Novembri feria 11. Domino regnante, Rege expectante.

Chartularium Conchenfis cap. 54. Facta donatione ista in die sabbato, in mense Madio, Domino regnante, & Rege sperante.

Cap. 205. Facta charta cessione ista in mense Iulio, sub die Lunis, Dominum regnantem, Regem sperantem.

Cap. 422. Facta charta auctoritate ista sub die feria secunda, anno Deo regnante, & Regem sperante.

CXXXIX.

Radulphi Regis preceptum pro monasterio Montisfolvi in diocesi Carcaffonensi.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis, Radulfus divina propitiante clementia Franco-

AN. 911.
Ex archivo
monasterij
Montisfolvi.